

نادر انتصار: بندر چابهار و بندر گوادر هم رقیب و هم مکمل یکدیگرند

«نادر انتصار» در گفت‌وگو با خبرنگار سیاسی ایرنا، درباره امضای سند جامع همکاری‌های راهبردی ایران و چین گفت: در مقطع کنونی اهمیت این سند بیشتر نمادین و نشان‌دهنده تمایلات ایران برای تنوع بخشیدن یا چندسانی در سیاست خارجی کشور است.

وی سند جامع همکاری‌های راهبردی میان ایران و چین را تعهدی الزام‌آور و حقوقی برای تهران ندانست و اظهار داشت: آنچه میان «محمدجواد ظریف» و «وانگ یی» امضا شده، یک سند همکاری است و نه یک قرارداد حقوقی. بنابراین بدون تدوین قوانین لازم، این سند تعهدی الزام‌آور و حقوقی برای دو طرف ایجاد نمی‌کند.

تحلیلگر ارشد مسائل سیاست خارجی با اشاره به ضرورت‌های امضای این سند تصریح کرد: با توجه به نقش روزافزون چین در توازن قدرت جهانی به خصوص در سطح اقتصاد بین‌الملل، امضای سند همکاری با چین برای ایران ضروری بود. در واقع در شرایطی که رقبای منطقه‌ای ایران در این راه قدم‌هایی برداشته‌اند، ایران هم باید از هر فرصتی برای خنثی کردن رقبا و دشمنانش استفاده کرده و براساس آن مانور بدهد.

انتصار در خصوص تاثیر تحریم‌ها و روابط تنش‌آمیز ایران و آمریکا در امضای این سند جامع همکاری خاطرنشان کرد: به هر حال روابط تنش‌آمیز با آمریکا و آینده نامعلوم روابط ایران و غرب در امضای این سند موثر بوده است ولی عوامل سیاسی و اقتصادی نیز در امضای این سند تاثیر داشته است.

به گفته استاد علوم سیاسی و روابط بین‌الملل دانشگاه آلابامای جنوبی آمریکا، آن گونه که ایران اعلام کرده، امضای این سند به ضرر هیچ کشوری نیست و تنها، نقشه راهی برای دو کشور برای توسعه روابط و تنظیم مناسبات است.

وی در پاسخ به این سوال که آیا امضای سند همکاری با چین به معنای انتخاب پکن از سوی تهران به عنوان متحد سال‌های آتی است؟ ابراز داشت: سند همکاری‌های جامع راهبردی ایران و چین، مهمترین سندی است که جمهوری اسلامی ایران طی چهل سال گذشته با یک کشور مطرح در سطح جهانی امضا کرده است.

انتصار ادامه داد: با این حال، نباید سند همکاری با چین را بزرگ‌تر از آنچه هست، نشان داد و آن را به عنوان انتخاب پکن از سوی تهران به عنوان متحد اول خود در سال‌های آتی تعبیر کرد. چرا که رابطه درازمدت ایران و چین تابع تحولات متعددی در سطح جهانی و منطقه‌ای بوده و خواهد بود.

وی درباره اهداف عمده و اصلی ایران از امضای سند جامع همکاری‌های راهبردی با چین بیان کرد: هدف اصلی ایران تعیین چارچوبی برای سیاست خارجی و نگاه درازمدت در آینده روابطش با یکی از قدرت‌های بزرگ جهانی است. آینده‌نگری چیزی است که هر کشوری در برنامه‌ریزی در سیاست خارجی خود در نظر می‌گیرد و منحصر به ایران نیست.

این کارشناس ارشد مسائل بین‌الملل درباره ابعاد اقتصادی، سیاسی، امنیتی سند همکاری‌های ایران و چین هم یادآور شد: پیاده کردن و موفقیت جنبه‌های اقتصادی این سند مهمتر از جوانب دیگر آن است چون بدون توسعه روابط اقتصادی بین دو کشور احتمال گسترش روابط چین و ایران و تبدیل این روابط در سطح راهبردی امکانپذیر نخواهد بود.

هموار شدن جاده همکاری پکن و تهران در چارچوب طرح «یک کمربند، یک جاده»

انتصار افزود: چین باید منافع خود در رابطه با سایر کشورها را هم در نظر بگیرد که ممکن است این روابط همکاری احتمالی چین و ایران را در مسائل نظامی و امنیتی تا اندازه‌ای در آینده محدود کنند.

وی با اشاره به طرح «یک جاده، یک کمربند» از سوی چین عنوان کرد: طرح «یک کمربند، یک جاده» از سوی چین شامل تعداد بسیاری از کشورها می‌شود که ایران هم یکی از آنها است. موقعیت جغرافیایی و منابع ایران، اهمیت ایران را در این طرح افزایش داده است.

به گفته استاد علوم سیاسی و روابط بین‌الملل دانشگاه آلابامای جنوبی آمریکا، همکاری با ایران در چارچوب سند همکاری اخیر یا بدون آن برای چین مهم است ولی امضای چنین سندی، جاده همکاری پکن و تهران را در چارچوب طرح «یک کمربند، یک جاده» از هموار می‌کند.

بندر چابهار و بندر گوادر هم رقیب و هم مکمل یکدیگرند

انتصار درباره تاثیر سند جامع همکاری‌های ایران و چین در آینده بندر چابهار با توجه به رقابت چین و هند و سرمایه‌گذاری چینی‌ها در بندر گوادر پاکستان گفت: بندر چابهار ایران و بندر گوادر پاکستان را می‌توان هم رقیب یکدیگر و هم مکمل یکدیگر دانست. این بستگی به آینده تحولات منطقه و دنیا دارد.

وی اضافه کرد: اگر هند تمام تعهدات خود را به موقع انجام بدهد - که تاکنون این کار را نکرده است - و بتواند یا بخواهد در مقابل فشارهای متحد اصلی خود یعنی آمریکا ایستادگی کند - که این کار را نیز تاکنون نکرده است - آن وقت امضای توافق همکاری‌های بین چین و ایران ممکن است به موانعی برخورد کند.

این تحلیلگر ارشد مسائل سیاست خارجی درباره تاثیر امضای سند جامع همکاری‌های ایران و چین در سیاست خارجی ایران در عرصه منطقه‌ای و بین‌المللی اظهار داشت: تا زمان احتمالی همکاری‌های راهبردی میان ایران و چین خیلی فاصله داریم بنابراین نمی‌توان در مورد تغییر در سیاست خارجی ایران در عرصه منطقه‌ای و بین‌المللی نظریه قاطع ارائه کرد.

نباید سند همکاری را به بازی فوتبال موافقان و مخالفان تبدیل کرد

انتصار با اشاره به برخی حمله‌های مطرح شده علیه این سند همکاری گفت: بزرگ کردن سند بین چین و ایران درست نیست. ما حتی متن نهایی این سند را ندیده‌ایم و قوانین لازم از هر دو طرف برای اجرای مفاد این سند تدوین نشده است. در زمان کنونی این مدرک فقط یک سند است که هم در چارچوب قوانین ایران و هم در چارچوب قوانین بین‌المللی تضمین حقوقی ندارد و نباید آن را به بازی فوتبالی بین موافقان و مخالفان تبدیل کرد.

وی درباره تاثیر تحریم‌ها در اجرایی شدن سند جامع همکاری‌های راهبردی ایران و چین گفت: با توجه به ادامه تحریم‌های یکجانبه آمریکا علیه ایران و همچنین ادغام اقتصاد چین به اقتصاد جهانی، این سند حتی موانع کنونی در گسترش روابط اقتصادی بین ایران و چین را نیز از بین نخواهد برد.

به گفته استاد دانشگاه آلابامای جنوبی آمریکا، با وجود تنش‌های متفاوت و متعدد بین پکن و واشنگتن، چین در روابطش با ایران محتاطانه عمل خواهد کرد.

انتصار درباره نوع رویکرد چین در تنش‌های ایران و آمریکا ابراز داشت: چین منافع خود را قربانی روابطش با ایران نخواهد کرد و چین و روسیه تا آنجایی که منافع آنها در خطر نیفتد، از ایران در مقابل غرب پشتیبانی خواهند کرد ولی اگر منافع خود را در مقابل غرب در

خطر ببینند، مانند آنچه که در سال‌های ۲۰۱۰ و ۲۰۱۱ عمل کردند، به سیاست یک بام و دو هوا متوسل خواهند شد.

وی درباره تاثیر قرار داشتن ایران در لیست سیاه FATF بر همکاری‌های راهبردی ایران و چین بیان کرد: این مسئله در روابط اقتصادی و مالی ایران و چین موانعی ایجاد کرده و خواهد کرد ولی حتی اگر ایران از لیست سیاه گروه ویژه اقدام مالی خارج شود، تحریم‌های دیگر که علیه ایران وجود دارند، همکاری‌های راهبردی ایران و چین را مشکل خواهد کرد.

این کارشناس مسائل بین‌الملل درباره علاقه‌مندی پکن برای میانجیگری و کاهش تنش میان تهران و ریاض هم گفت: چین تنش‌های منطقه‌ای را خطری برای منافع خود می‌داند و همواره بر همکاری بین کشورهای منطقه تأکید کرده است. بدون صلح و آرامش، منافع پکن به خصوص طرح «یک جاده، یک کمربند» به خطر می‌افتد.

